

Vänsterpartiet
Örebro kommun

Vänsterpartiets kommunala strukturförändringsprogram

Nedskärningar är väldigt sällan besparingar, utan resulterar ofta i nya oväntade kostnader. En besparing på kort sikt är ofta en fördyring på längre sikt. En lång tid av effektiviseringar och felprioriteringar har fått som konsekvens att nya strukturella problem uppstått i kommunen. Effektiviseringar på personalområdet i hela kommunen har fått som effekt att det blivit svårare att rekrytera och behålla kompetent personal. Det har i sin tur lett till dyra övertids- och timanställningar, behov av dyra bemanningstjänster samt fler korta och långa sjukskrivningar.

Nuvarande kommunstyret, men framförallt tidigare borgerliga sådana, har haft ett underskott av kommunala lokaler – skolor, förskolor, kulturbyggnader och vård- och omsorgsboenden. Att dessa måste byggas just nu, när även efterfrågan på bostäder är enormt stor i hela landet, har även drivit upp kostnaderna för byggandet av våra kommunala lokaler.

Eftersom en stor del av problemet också handlar om att kommunen växer, så anser vi att svaret måste vara att utöka kostymen för att passa verksamheten, inte att krympa den ännu mer. När satsningarna inte matchar behoven så uppstår strukturella problem och vi i Vänsterpartiet föreslår därför att vi istället för besparingar genomför ett strukturförändringsprogram för att komma till rätta med problemen.

Förändringarna berör i första hand kommunens egna verksamheter, men ibland kan utvecklingen leda till positiva effekter på hela kommunen som geografiskt område.

Kommunövergripande strukturförändringar

Flera av våra föreslagna förändringar berör hela kommunen, alla dess verksamheter eller kommunen som geografiskt område. Vi anser att orsakerna till ekonomiska underskott inom de olika programområdena ytterst är strukturella problem och därför bör också det ekonomiska ansvaret ligga på det övergripande planet. Många av våra ekonomiska omprioriteringar i programmet, ligger därför på omstruktureringar och tillskott från kommunstyrelsen. Hur mycket tillskott som behövs avgörs av hur många av våra andra besparande strukturåtgärder kommunstyret genomför och hur snabbt.

Förändringar:

- Överför resultat från 2018 och sänk överskottsmålet för 2019 samt nyttja större delen av kvarvarande AFA-pengar till strukturförändringsprogrammet. Kommunen har växtvärk och då är det viktigt att nyttja alla de resurser som finns.

- Minska köpet av konsulttjänster och ta bort behovet av personal från bemanningsföretag inom alla kommunala verksamheter.

- Omprioriteringar från kommunstyrelseförvaltningen.

- Minskad budget för ordningsvakter på stan och ersätt med nattvandrare och fältassistenter. Kommunens säkerhet är en polisiär uppgift.

- Minska konsumtionen av kött inom kommunala verksamheter, både genom att oftare servera vegetariska rätter och att dryga ut kötträtter med andra vegetabiliska proteinkällor. Att enbart servera vegetarisk kost minskar kostnaden för att laga många olika typer av specialkost och är bättre för arbetsmiljön i köken.

- Sänkta politikerarvodet. De första som ska ta ansvar för och känna av politikens beslut måste vara politikerna själva. Alla ska vara med och dra sitt strå till stacken, så även politikerna.

- Se över kostnader för kurser och konferenser. Fler kurser, konferenser och internutbildningar bör genomföras i kommunens egna lokaler, ibland tillsammans med kommunala gymnasie- och vuxenutbildningar.

- Avkommunalisera Örebro Airport. Att bedriva en flygplats är inte ett kommunalt intresse. Kommunen bör avveckla sitt ägande och leta andra

intressenter för flygplatsen. Kommunala infrastruktursatsningar bör istället fokuseras på kollektiva trafiklösningar som tåg och buss, som gynnar fler örebroare och klimatet.

- Ställ in Örebro kommuns medverkan i konferensen Utsikt. Den årliga konferensen Utsikt, tidigare Promotionbåten, har spelat ut sin rätt. Det finns andra bättre och mer kostnadseffektiva arbetssätt för att skapa ytor för samverkan mellan olika aktörer inom kommunen, som dessutom kan inkludera fler och nya aktörer inom civilsamhället och föreningslivet.

Strukturförändringar inom Social välfärd

En avgörande strukturförändring är en gemensamt driven och överskådlig kommunal verksamhet. Inom äldreomsorgen finns flera strukturella problem med grunden i privatiseringar, inte minst att de verkat kostnadsdrivande för hela sektorn. Vi vill se en gemensam kommunal verksamhet och att upphandlingsförfarandet enligt Lagen om offentlig upphandling (LOU) avbryts. När verksamheten kommunaliseras vill vi genomföra en rad sammanhängande strukturförändringar på områden för att utveckla den dyra personalsituationen.

Förändringar:

- Hemvården och privatiserade vård- och omsorgsboenden ska kommunaliseras. En kommunal sammanhållen äldreomsorg är en avgörande strukturförändring för att långsiktigt kunna avhjälpa de problem vi har i verksamheten idag och för att få till de effekter vi räknar med genom våra andra förändringar på området. Här kan vi hellre se till att uppmuntra till att omvandla enheter till kommunala intraprenader, med möjlighet till olika inriktningar, för att ge personalen en större möjlighet till inflytande över sin arbetssituation.

- Omvandla osäkra timanställningar till trygga och kontinuerliga heltider.

Delade turer ska också på sikt avvecklas helt.

- Höj grundbemanningen inom äldreomsorgen för att matcha den förväntade korttidsfrånvaron. När sjukfrånvaron täcks upp av egen schemalagd vård- och omsorgspersonal, minskas behovet av vikarier. Mindre stress samt lägre korttidsfrånvaro kommer också att minska de längre sjukskrivningarna och de kostnader det medför hos kommunen.

- Ge kommunstyrelsens personalberedning i uppdrag att se över den skadliga arbetsmiljön inom äldreomsorgen och att utreda effekter av olika åtgärder för att förbättra attraktiviteten för kommunen som arbetsgivare, t.ex. höjd lön, sänk arbetstid, bättre friskvårdsarbete och schemaläggning. Med en bättre arbetsmiljö är personalen friskare och trivs bättre på jobbet. Det kommer också helt ta bort behovet av dyra bemanningsanställningar.

- Privatiseringens kontroll- och upphandlingsapparat omvandlas till en resurseffektiverande kvalitetsenhet. Istället för dyra kontroller av verksamheter vi saknar demokratisk insyn i, kan arbetet fokuseras på att förbättra kvalitén på de olika kommunala enheterna. En stor vikt ska också läggas på omvärldsbevakning och att överföra välfungerande och effektiva arbetssätt till andra enheter.

Strukturförändringar inom Barn och utbildning.

Det är tydligt att den ekonomiska strukturen inom barn och utbildningsområdet länge har fungerat väldigt dåligt, med underskott under lång tid. Generellt höga byggkostnader i landet och ett kraftigt byggande i alla sektorer har drivit upp kostnaderna för nya förskolor och skolor och dessutom har friskolesystemet och etableringsfriheten försvårat för den kommunala planeringen och fördyrat verksamheterna. När kostnaderna för den kommunala skolan stiger, kräver friskolorna samma kompensation. Därför behöver vi vara ännu tydligare när vi planerar verksamheten. Vi ser också poänger med att uppmuntra skolenheter att ombildas till kommunala intraprenader.

Förändringar:

- Planering för lokalbehoven inom förskola och skola behöver vara mer långsiktig och lokalförsörjningsenheten och processerna kring lokalbehoven behöver tydligare styrning.

- Flytta alla kostnader för projekteringen av infrastruktur i anslutning till skolbyggnader från barn- och utbildning till stadsbyggnad. På så sätt ökar inte hyror för skolor lika mycket som idag och därför behöver inte heller fristående skolor kompenseras för höjd elevpeng vilket drabbar kommunen. Även om

problemen med friskolor inte kan lösas på kommunal nivå, måste läckaget av skattepengar till vinstdrivna skolföretag minimeras.

- **Säkerställ en bättre process och politisk insyn** vid nybyggnationer och renoveringar så att kostnader hålls nere och ökade kostnader räknas in i kommande budgetar.

- **Se över projekten inom Topp 25** för att använda så stor del av medlen som möjligt i verksamheten.

- **Utöka produktionen av sol-el** på kommunala förskolor och skolor för att sänka lokalhyror för skollokaler.

Strukturförändringar inom Samhällsbyggnad

Även om samhällsbyggnadsområdet är relativt litet, finns det strukturförändringar att genomföra samtidigt som servicen till kommuninvånarna, i synnerhet barn och unga, fredas. Besparingar på kultur- och fritidsområdet riskerar att bli väldigt kostsamma för kommunen i längden och inget vi ställer oss bakom. Våra omstruktureringar berör framförallt underhållet av vägar och nytänkande inom parkskötsel. Dessutom har energieffektiviseringar i hela kommunen stor besparingspotential.

Förändringar:

- **Kommunalisera vägarbeten i kommunen.** Vägbelägningsarbeten upphandlas idag av privata företag, som tyvärr inte gett den kvalitet kommuner betalar för. Genom att ta över sådana arbeten själva kan kommunen lättare kontrollera kvalitet och kostnad.

- **Extensiv skötsel av kommunens grönytor.** Att gå från intensiv till extensiv skötsel av kommunens grönytor, kan rätt gjort skapa blomsterprakt i våra parkmiljöer och grönytor. Dessutom kan mindre omfattande klippt växtlighet både sänka kostnader och öka biologisk mångfald i kommunen.

- **Energieffektiviseringar i kommunala lokaler** genom utökad produktion av sol-el, innovationer och smartare byggande. Vi ser också att vi kan spara resurser genom att minska behovet av avfallshantering med bättre rutiner, samt återbruk och nya användningsområden av interiörer och kontorsmaterial.